

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ СКАСУВАВ АКТИ КРИМУ

Київ (УНІАР). — На вечірньому засіданні Верховної Ради України у середу, 13-го травня, депутати без змін та доповнень схвалили проєкт постанови про політичну ситуацію, що склалася у зв'язку з рішеннями, ухваленими Верховною радою Республіки Крим 5-го травня 1992 року.

„Верховна Рада України, йдучи на зустріч побажаням населення Криму, а також виходячи з історичних і національних особливостей регіону, 12-го лютого 1991 року прийняла закон, яким відновила Кримську АССР у складі України. Відповідні зміни було внесено і в Конституцію України. Законом від 29-го квітня 1992 року Верховна Рада України закріпила за Кримом широкі повноваження по самостійному розв'язанню питань економічного, соціального духовного розвитку. Не зважаючи на це, Верховна рада Республіки Крим 5-го травня 1992 року прийняла постанову про проголошення державної самостійності Республіки Крим і про проведення загальнокримського референдуму, чим порушила Конституцію України, якою встановлено, що територія України не може бути змінена без її згоди (стаття 70) і що Республіка Крим є складовою частиною України і самостійно вирішує лише ті питання, які віднесені до її відання (стаття 75). За Конституцією України прийняття рішень з питань державного суверенітету, державного устрою України віднесено до відання Верховної Ради України (пункт 2 — статті 97). Верховна Рада України відзначає, що прийняття Верховною радою Республіки Крим згаданих рішень дестабілізувало обстановку як у Криму, так і в цілій країні. Обговоривши ситуацію і керуючись пунктом 31 статті 97 Конституції України, Верховна Рада України постановляє:

1. Визнати акт про проголошення державної самостійності Республіки Крим, постанову про акт, про проголошення державної самостійності Республіки Крим та постанову про проведення загальнокримського референдуму, прийняті Верховною радою Республіки Крим 5-го травня 1991 року такими, що суперечать Конституції України.

2. Зупинити дію постанов Верховної ради Республіки Крим про акт, про проголошення державної самостійності Республіки Крим і про проведення загальнокримського референдуму як таких, що суперечать Конституції України.

3. Верховній раді Республіки Крим до 20-го травня 1992 року скасувати свої постанови з 5-го травня 1992 року про акт, про проголошення державної самостійності Республіки Крим і про проведення загальнокримського референдуму, як такі, що суперечать Конституції України.

4. Комісії Верховної Ради України у питаннях законодавства і законності проаналізувати всі законодавчі акти, видані Верховною радою Республіки Крим щодо їх відповідності Конституції України і законам України і подати свої висновки Верховній Раді України до 20-го травня 1992 року.

5. Запропонувати Президентові України вжити невідкладних заходів щодо відновлення конституційного правопорядку в Автономній Республіці Крим.

Верховна Рада України заявляє про свою готовність до продовження діалогу з представниками Криму стосовно становлення автономії Криму на основі Конституції України і закону України про статус Автономної Республіки Крим.

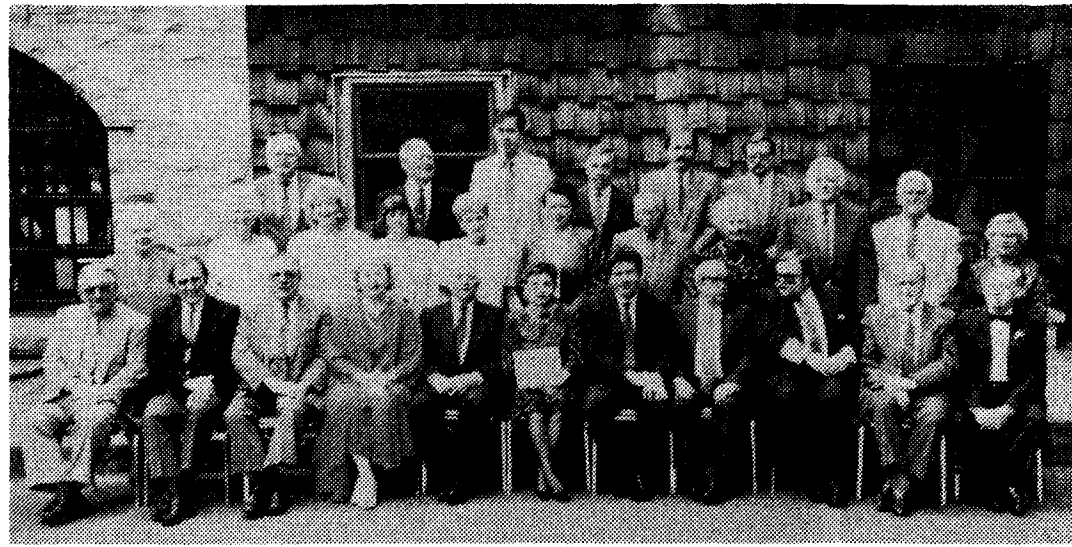
При поєднанню голосування за цю постанову проголосувало 340 депутатів Верховної Ради України. Пропозиція голови Верхов-

(Закінчення на стор. 3)

НА СОЮЗІВЦІ ВІДБУДУТЬСЯ РІЧНІ НАРАДИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Головний Екзекутивний Комітет повідомляє, що цьогорічні річні наради Головного Уряду Українського Народного Союзу відбудуться наступного тижня, від понеділка, 18-го до п'ятниці, 22-го травня, на Союзівці в Кергонксоні, Н.Й.

У програмі нарад передбачено: відкриття і вступне слово головного передсідника, прийняття порядку нарад, прийняття протоколу з попередніх річних нарад, покликання комісій, звіти членів Головного Уряду, дискусія над звітами; додатково звіти: управителя Союзівки, головного редактора „Свободи“, головного редактора „Українського Тижневика“, запити і дискусія над цими звітами; звіт Головної Контрольної Комісії і рекомендація про прийняття звітів, звіти комісій та схвалення резолю-

Головний Уряд УНСоюзу під час нарад в 1991 році.

цій і рекомендацій, затвердження річного бюджету на 1992 рік, визначення місця і часу Конвенції в 1994 році, різне, закриття нарад.

Якщо знайдеться потреба будуть скликані вечірні сесії, а

предсідник нарад може змінити порядок точок. О год. 9:30 рано в понеділок, 18-го травня, відбудеться зустріч усіх членів Головного Уряду і почесних членів перед пам'ятником Т. Шевченка.

Як відомо, Т. Шевченко є патроном УНСоюзу. В нарадах Головного Уряду УНС зобов'язані взяти участь члени Екзекутиву, головні контролери, головні радні із ЗСА і Канади.

Монтреальська Округа УНС переобрала Управу з Т. Мороз на чолі

Монтреаль (А. Гладилович). — Цього року Загальні збори Монтреальської Округи УНС відбулися в суботу, 28-го березня, в приміщенні бюро Відділу Конгресу Українців Канади, вулиця Боб'єн.

Т. Мороз.

Збори відкрила голова Округи й одночасно секретарка лясінського Відділу, головна радна Текля Мороз. Спершу вона попросила присутніх шанувати одноквилинним мовчанням пам'ять померлих в останньому діловому році членів відділів Округи і покійної Ольги Сохан, матері довголітнього головного секретаря УНСоюзу Володимира Сохана.

Головою зборів обрано Т. Мороз, а їх протокольною секретаркою Віру Баніт. Хоч чим разом не було нікого від Головного Уряду УНСоюзу, учасники збо-

рив отримали на письмі статистичні дані про організаційний і фінансовий стан та діяльність УНСоюзу, зокрема його Монтреальської Округи, в 1991 році в порівнянні з 1990 роком. Таким чином вони довідалися, між іншим, що їхня Округа, придбавши в 1991 році 44 членів, виконала визначену їй квоту на 88 відсотків й цим здобула третє місце між усіма тридцятьма округами Америки й Канади та перше місце між чотирма округами Канади, при чому найбільше членів придбали секретарки трьох відділів — Олександра Дольницька й В. Баніт (по 14 членів кожна) і Т. Мороз (12 членів). У своєму звіті Т. Мороз підкреслила успіх цих трьох невідомих секретарок і додала, що й три інші відділи Округи придбали щонайменше по одному членові. Це доказує, сказала вона, що, коли є охота й почуття обов'язку, то поміж тяжких обставин таки дещо можна зробити. Згадавши про іменування автора цих рядків Братським (Закінчення на стор. 4)

Футбольна збірна України вперше виступить в ЗСА

Ньюарк, Н. Дж. — Футбольна збірна вільної і незалежної України вперше в історії футболу виступить в ЗСА проти репрезентативної збірної Америки. Цей єдиний виступ футболістів України в ЗСА відбудеться в суботу, 27-го червня, в год. 5-й по полудні на стадіоні Ратгерського університету в Нью Бранзвіку, Н. Дж.

За інформаціями слід телефонувати на число (201) 762-5331.

Ще один український хлопчик приїжджає до ЗСА на лікування

Ірі. Па. — У вівторок, 19-го травня, о год. 1-й по полудні літаком летунської лінії „Україна“ прибуває на перевірку здоров'я й еwentуальне лікування ще один хлопчик з України — Тарас Кашуба, разом зі своєю мамою Ольгою.

Дитячий шпиталь Шрайнерс в Ірі, Па., погодився перевести докладне облідування хлопчика, народженого в 1987 році і поробити також хірургічні та інші заходи, якщо цього буде потрібно для лікування дитини.

Т. Кашуба — жерва — чорнобильської катастрофи і тому до цієї гуманітарної проблеми згаданий шпиталь і чимало зацікавлених організацій і осіб поставились позитивно, пропонуючи також свою моральну й матеріальну допомогу для родини. Між іншим 500 дол. на цілі перебування Т. Кашуби і його родини в ЗСА надіслала парафія церкви св. Марії з Джонс в Оклагомі та інші.

У СВІТІ

ЗА ДВА ДНІ ДО ПОЧАТКУ політичного діалогу з урядом президента Ф. де Клерка керівництво Африканського національного конгресу висувало вимогу, щоб теперішній кабінет міністрів зрезигнував. АНК стверджує, що уряд є причетний до „невільного корумпованого режиму“. Водночас АНК не відмовляється від переговорів. В них візьмуть участь 19 політичних організацій чорного і білого населення. Головним питанням буде вироблення нової конституції, яка має узаконити політичні зміни в країні, що відмовилася від апартеїду.

У ВІВТОРОК, 12-ГО ТРАВНЯ, заступник генерального секретаря ООН, колишній заступник міністра закордонних справ СССР Володимир Петровський зустрівся в Триполі з Муамаром Каддафі. Лібійський диктатор погодився засудити тероризм і виплатити компенсацію родинам осіб, що загинули з вини двох лібійських терористів, якщо їхню вину буде доведено. Однак видати їх Англії чи ЗСА Каддафі відмовляється, як і раніше. Це означає, що санкції проти Лібії й надалі залишаться в силі.

ЗАМІСТЬ ОМАРА КАРАМЕ, який тиждень тому зрезигнував, прем'єр-міністром Ливану призначено члена парламенту Рашіда Солью. За професією він правник і належить до відомого сунітської секти, яка від 1943 року, коли Ливан дістав незалежність, дала уже трьох прем'єрів. Пост міністра закордонних справ береже за собою Фаріс Бвайз. На плечі новопризначеного прем'єр-міністра ляже складне завдання — ввести Ливан з найтяжчої за всі роки його існування економічної кризи.

В СЕРЕДУ, 13-ГО ТРАВНЯ, у Вільнюс з офіційною візитом прибув президент Франції Франсуа Міттеран з дружиною. Разом з ним прибули міністер закордонних справ Ролан Дюма й інші офіційні особи. Того ж дня в будинку литовського парламенту відбулася зустріч Франсуа Міттерана з головою Верховної Ради Литви Вітаутасом Ляндсбергісом.

ПРЕЗИДЕНТ РУМУНІЇ Іон Ілієску відвідав 18-го — 19-го травня з офіційною візитом Молдову на запрошення молдавського президента Мірчі Снігура. Під час їхньої зустрічі вони обговорять питання економічного, політичного і культурного співробітництва між двома країнами. Спостерігачі очікують, що особливу увагу буде приділено „подіям у Придністров'ї“.

У ПРИДНІСТРОВ'І КРОВОПРОЛИТТЯ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

Кишинів, Молдова. — Агентство ІТАР-ТАСС, Асоційєтед Пресс, Ройтерс та інші інформують на підставі збірних кореспондентів інформацій, що в регіоні Дубоссар, де проти себе стоять збройні сили молдовської міліції, національної гвардії і зброєні частини Придністров'я, далі відбуваються завзяті бої лється кров воєвків і невинних цивільних мешканців. За порушення перемир'я очевидно, сторони обвинувачують один одного, але об'єктивні кореспонденти і закінді спостерігачі кажуть, що перемир'я порушили озброєні частини Придністров'я, яких в кожній ситуації підтримує Москва, доказом чого була спроба висилки в район боїв так званих „козачих“ донських відділів, які, маючи добру зброю і кагебівський вишкіл, особливо знущаються над мирним населенням і озброєними відділами Молдови.

Чому над мирним населенням, — запитує кореспондент німецької газети „Франкфуртер Альгемайне Цайтунг“? Тому, що не всі цивільні поділяють ідею збройної сутички між молдаванами і слов'янським населенням Придністров'я, серед яких є також велика частина українців з роду, але під тиском чи з переконання вони підтримують прилучення Придністров'я до Росії, а не, наприклад, до України до якої вони мають претензії, що вона не боронить їх перед нападами збройних сил Молдови.

Урядова інформаційна служба Молдови повідомляє, що озброєні до зубів відділи придністров'я обстрілюють не тільки зі скорострільні, мінометів і так званих „Катюш“ позиції міліції і регулярної армії, але вживають гармати меншого і більшого калібру, отримані без сумніву з Росії, або від стаціонарних там військових частин. Особливо завзяті бої відбуваються в селах Кошніца і Кочєри, Дубоссарського району. У першій половині цього тижня було чимало збитих і сотні поранених осіб, військових і цивільних.

Військові спостерігачі Молдови, Росії, Румунії і України відбули свою першу сесію, щоб встановити нагляд над ходом боїв і оцінити вину хто перший порушує перемир'я. Спостерігачів вводять в зону конфлікту на пропозицію згаданих чотирьох урядів, які відбули в Кишиневі міждержавну зустріч і постановили працювати в напрямі припинення боїв і мирного вирішення конфлікту. Головне бюро, чи головна квартира спостерігачів чотирьох держав знаходиться в місті Бендери. Кожна держава вислала до Молдови 20 своїх військових і цивільних спостерігачів, які підлягають безпосередньо своїм президентам і їм вони звітуватимуть про своє спостереження.

Бендери — перша конфліктна місцевість на лівобережжі Молдови. Біда тільки в тому, що Росія потаємно підтримує озброєних придністровців, насилася диверсантів в зону конфлікту і тим самим поглиблює кризу, — кажуть політичні спостерігачі, які вважають, що спостерігачами повинні бути незаангажовані держави.

В АМЕРИЦІ

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО Асоційєтед Пресс у повідомленні з Вашингтону інформувало часто і вичерпно про перебування в ЗСА з робочою візитом президента України Леоніда Кравчука і про більш дружні відносини до нього американських урядових чинників, зокрема президента Джорджа Буша, державного секретаря Джеймса Бейкера, секретаря Департаменту оборони Річарда Чейні та інших, а також законодавців обидвох палат Конгресу. Крім того обидві сторони досягли взаємного прозріння в багатьох справах і підписали відповідні договори, — інформує АП.

СИН ПОДРУЖЖЯ Розенбергів, які свого часу співпрацювали із совєтським КГБ, продовжує заперечувати вину батьків, які зрадили батьківщину, тобто Америку і передавали цінні інформації для Москви. Тепер, у змінних обставинах, син використовує колишніх співробітників КГБ, які виступають з контрверсійними заявами в обороні батьків. Наприклад, колишній співробітник КГБ Леонід Кващніков, виступив у телевізійній погрозі і заявив, що американське судівництво надармо обвинувачувало комуністів Джуліюса і Етел Розенбергів у передачі Совєтському Союзові плянів конструкції атомової бомби. Він заявив, що вони працювали для совєтської розвідки, але не мали, мовляв, жодного відношення до передачі „атомових секретів“. Агентство АП взяло інтерв'ю в сина Розенбергів Роберта Міропола, який від довгого часу веде кампанію за реабілітацію і доказує, що його батьки були невинно засуджені.

ДИРЕКТОР ЦЕНТРАЛЬНОЇ розвідної агенції, Роберт Гейтс заявив на засіданні сенатської комісії, що Сі-Ай-Ей передасть до публічного відома 110 сторін секретних документів у справі Лі Гарві Освальда, засудженого вбивцю президента Джана Ф. Кеннеді. Р. Гейтс також повідомив, що очолювана ним установа і спеціалісти-історики розглядають тепер можливість передачі Національному архіву усіх документів, пов'язаних зі справою Освальда. Сенатор Джан Глен заявив, що справа передачі документів повинна рішатися при допомозі законодавчих органів і з аргументацію Глена Гейтс повністю погоджувався, бо такий підхід може опрокинути теорію, що Сі-Ай-Ей мало будь-яке відношення до цього вбивства.

ПОЛІЦІЯ В ЛОС АНДЖЕЛЕСІ заарештувала чотирьох негрів, які по зв'язчому знущалися над білим шофером тягарового автомобіля, якого вони витягнули силою з кабіни і побили до неприємності. Реджінал Денні помилково заїхав в цілком чорну дільницю Лос Анджелесу. На шастя під час цієї сцени над групою вбивців кружляв гелікоптер одної з телевізійних станцій, роблячи фотознімки для фільму. Члени залози гелікоптера, побачивши розправу над невинною людиною, зафіксували сцену на фільмову плівку. На цій підставі поліція відносно скоро розкрила шайку злочинців. Згаданий водій залишився живий тільки завдяки скорій допомозі і кільком операціям хірургів. Арештованих обвинуватили у зроби вбивства на підставі фільмової стрічки, яку вміжчасі оглядали мільйони американців на своїх телевізійних екранах.

Про Україну розповідає Іван Драч

Джерзі Сіті, Н. Дж. (П. Часто). Хоч наша діаспора діаспора сьогодні й не знає інформаційного голоду щодо життя в Україні, все ж далеко не завжди вдається задовольнити читачів ідеальними пропорціями у поданні відомостей, — щоб було присутнє загальне тло, так би мовити, погляд згори, і водночас висвітлювалися б окремі деталі, зберігався б „смак і запах“ життєвої конкретики. Й ось таку рідкісну можливість працівники редакції „Свободи“ і „Українського Тижневика“ дістали під час зустрічі з одним із найбільш відомих українців у світі — Іваном Драчем і його дружиною Марією.

Марія і Іван Драчі під час розмови в УНСоюзі.

Поетичну і політичну біографію І. Драча знають в Україні від мало до старого, і якщо ми тут повторимо головні її віхи, то зовсім не тому, що вони невідомі для українців діаспори, а в надії, що це число „Свободи“ візьмуть у руки й нові читачі, представники молодших поколінь.

Отже, Іван Драч є передусім чільною постаттю знаменитого когорти „шестидесятників“. Прийшовши в українську поезію в короткі роки „хрущовської відлиги“, він приніс з собою якість, без якої тогочасна наша література задихалася — інтелектуалізм, жадобу оглянення світу, пильну увагу до історичних варіантів європейської культури і її найновіших ідей. То була поезія пристрасного розуму, котрий дошукуювався сенсу буття, метафорично між здобутками ядерної і астрономічної фізики, що робило поета ледве не неопозитивістом, і традиційно християнською духовністю, яка то потужніше, то повільніше, та все ж невідпущую струменіла через віки, через страдницьку українську долю. І в зв'язку з цим варто згадати хоч би один з літературно-філософських шедеврів Драча — його есей „Дантве безмежжя“, що став передмовою до твору флорентійського генія „Віта нова“. Ця увага до широкого світу, до „нового“, котре щоразу виявлялося добре забутиим старим, і

„старого“, що відкривалося як вічне і спасенне, спонукала поета до зрозуміння місця українського народу в людській родині. Таким чином Драчів інтелектуалізм не залишився самоцілним — посягаючи на народний ґрунт, зійшов тугим колоском, ушерть сповненим синівською любов'ю і вірністю. Великою мірою це стосується й інших українських інтелектуалів і є ознакою просвітнього брежнєвсько-сусловського „льодовикового періоду“ з рук до рук ходила Драчева, ще й досі, (Закінчення на стор. 3)

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda: (201) 434-0237 UNIA: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00
UNA members 1 year — \$15.00. Change of address — \$1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік \$40.00, на півроку — \$22.00, на 3 місяці — \$12.00
Для членів УНСОУ \$15.00 річно. За кожну зміну адреси — \$1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Як приймали в Америці Леоніда Кравчука

Леонід Кравчук не має причини нарікати, що його не приймали і не вітали у травні 1992 року в Америці як слід. Уже у минулому році він стрінувся у Вашингтоні, Чикаго, Бостоні й Нью-Йорку з виявами такої пошани і прихильності, яка — як сам запевняв — його зворушувала. Але тоді він був тільки кандидатом на президента і не всі нані були, на а 100 відсот. включалися до привітань. Наша громада щойно його пізнавала, багато земляків ішли на зустріч з ним з цікавості. Своєю поведінкою, промовами й заявами, виголошуваними без ніякого натиску ззовні, непримусово й добровільно, переконував усіх, що діє в користь Україні не з особистої амбіції і не грає перед людьми придуманою гри для ефекту, а є таким, як його бачать ічують.

За п'ять місяців від вибору його народним голосуванням на Президента і безпосередньому голосуванні — багато змінилося: запрошений президентом Джорджем Бушем приїхав з дружиною Антоніною і світою дуже поважних осіб на відповідальних державних становищах, як також із світу українського промислу. Ми тут ремствували перечитавши, що його відвідини будуть "робочі" у відрізненні від "державних" відвідин, з якими прибуде невдовзі Борис Єльцин. Але, у відрізненні від минулорічної наповніну засекреченої розмови з президентом Бушем — тепер Буш представив його, розмовляв з ним у своєму кабінеті, зробили йому парад у Пентагоні, вітали його військовими шпаліром, де вояки мали синьо-жовті прапорці, коли йшов скласти вінюк на військовому цвинтарі в Арлінгтоні, та підписав із президентом Бушем кілька договорів. Ясно, що призначена негайна фінансова допомога у висоті 100 мільйонів дол — це у відношенні до потреб України мізерна сума, — і щойно будучи покаже, яку практичну користь дасть об'єднана експедиція невеликого Корпусу миру та згадані протоколи. Але прийняли українського Президента американці пристойно, достойно і прихильно, не тільки сам Буш і члени його Уряду, як державний секретар Джеймс Бейкер та секретар оборони Річард Чейні, але й деякі сенатори та конгресмени виявили свою прихильність товаришенням йому у подорожі до Філадельфії.

Філадельфія була цим разом осередком приймання Леоніда Кравчука українською громадою. Ми вже згадували, що з ініціативи проф. Леоніда Рудницького університет Ля Салла надав Кравчукові почесний докторат. Це відбулося з парадом і коли президент цього університету вітав Кравчука й передавав йому документ — всі присутні вчинили Президентові України сточачу овацію. Проф. Л. Рудницький був тост-мастером на бенкеті у честь Кравчука: зала примістила понад тисячу гостей — а багато інших не могли бути, бо забракло місць. Проф. Л. Рудницький провів Кравчука і його дружину по історичних пам'яткових місцях, центром яких є Дім Незалежності.

Українська громада в Америці цим разом не йшла його зустрічати з цікавості, а з бажання виявити Президентові свою насправжню пошану і подив, який мусить у страшних відносинах, серед несамовитих трудностей поволі, але безупинно керувати державницьким возом по вибоїстому шляху.

Нема так добре, щоб були світла без тіней. Президента Леоніда Кравчука і вєнь його почот могла непрямом вразити мовчання американської преси. На його пресовій конференції в Організації Об'єднаних Націй у Нью-Йорку був представник "Ассосіейтед Пресс" — "Голосу Америки" — зрештою люди до преси не причетні. Хто пізнав Америку, на що треба дуже довгого часу — той знає, що у даному випадку — це не був вияв ворожості до України. Американська преса пристосовується до спожаління гідного примітивізму загалу читачів. Цей примітивізм диктує захоплюватися приїздом Міхаїла Горбачова, тепер музейного експонату, — і вічно перемелювати бунт чорних у Лос-Анджелесі, а не цікавитися приїздом Президента України, про існування якої американський загал — разом із більшістю абсолювентів американських коледжів — дізнався щойно кілька місяців тому.

Президент Леонід Кравчук добре заслужився Україні, закріпивши у різних чинників американської великодержави правду, що Україна — це не блеф чи проминальний епізод, а держава, яка має всі дані стати нормативним чинником у культурній демократичній Європі.

Іван Кедрин

ПРОБЛЕМА БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У добі холодної війни створилася така диковинна ситуація, що ні одна сторона не почувалася безпечною. Захід створив у 1949 році політично-військовий оборонний блок — Північно-Атлантичний Оборонний Союз (НАТО), Советський Союз створив у протидію Варшавський пакт (СССР плюс шість сателітних країн). Але більшовики не припинили своїх погроз "Ми вас угробимо" та самі, тямлячи ганебну зраду свого гітлерівського союзника — жили у патологічному страху, що "західні імперіалісти" нападуть на них. До того приєдналася проблема примітивних людських прав, ідбо їх не було в СРСР. "Найдемократичніша Ленінська конституція" дозволяла на примусові табори праці, на запрошення психіатрії до воза советського судочинства і на капітурові суди. Переговори напрогзати літ довели створення у 1976 році Гельсінкського договору. Підписали його 35 європейських держав плюс ЗСА і Канада. Компроміс був у тому, що той договір стверджував непорушність існуючих державних кордонів, та, як "поступку", Москва погодилася на вставлення до того договору обов'язку шанувати людські і громадянські права. Більшовики негайно зламали зобов'язання щодо прав людини, але не раз покликувалися на Гельсінк-

ський договір, що гарантував непорушність територіальних кордонів. Українці ремствували на Гельсінкський договір, як той, що дозволяв советській тюрмі народів існувати з апробатого від демократичного Заходу. Але тепер він Україні пригодилися. Коли кілька днів тому президент України Леонід Кравчук прибув на запрошення президента Буша до Вашингтону разом із гуртом найближчих співробітників, центральною проблемою розмов була здепована в Україні атомова зброя і тісно пов'язана з цим проблема безпеки України.

На конференції з державним секретарем Джеймсом Бейкером українські представники заявили, що Україна, ставши першою країною у світі, яка виреклася нуклеарної зброї, потребує гарантії своєї безпеки. Державний секретар Бейкер — за нашими авторитетними інформаціями — відповів неясно, що — мовлячи — сама Америка й інші держави могли б вимагати міжнародної гарантії безпеки, але Україна, європейська держава, підпадає під текст Гельсінкського договору, який гарантує непорушність існуючих

державних кордонів.

Не слід легковажно ставитися до документу, підписаного 35-ма жертвами Європи, Америкою і Канадою. Пригадаймо, що Гельсінкський договір, як пакт договори, бо це були кілька протоколів, були світлом надії в темній добі більшовицького панування. Покійний генерал Петро Григоренко, який мав герейську відвагу замінити професуру у Військовій Академії. Фрунзе на в'язничну келі і муки у кількох за чергою "психушках", заснував перші організовані клітини українського свободоловного руху під фюрмою Гельсінкських груп. Україна не має ніяких прирощених пергород на своєму північному кордоні, і — зрештою — у добі ракет на різну віддалі та бездротного телефону і летунства різного типу — гори і ріки теж не є вже китайським муром безпеки. Понад 10 держав із усіх континентів світу визнали державність України. Кілька днів тому урочисто відкрито амбасаду України у Вашингтоні і Леонідові Кравчукові товаришів в його подорожі в Америку також призначений до України амбасадор З'єднаних Штатів Америки. Коли деякі наші земляки в Аме-

риці (і певне в інших країнах діаспори) турбуються, чи, мовляв, російський неділимський імперіалізм не посягне знову по Україну збройною силою — вони даремне лякаються. Більш запальчиві російські імперіалісти напевне здають собі справу, що збройна авантюра проти України під кінець ХХ сторіччя — це було би самогубство. Перш за все таке теоретично могло би статися тільки після нового перевороту в Росії, упадку Бориса Єльцина й приходу до влади реакції. У практиці — це означало би повну міжнародну ізоляцію Росії — замість необхідної фінансової допомоги від Заходу — прийшли би санкції. Український народ і його оборонні спроможності теж уже не ті, що були у 1918 році. Неписаний закон, що вказівки на історичному годиннику не можна пересувати назад — це не пусте слово.

Ще перед приїздом Леоніда Кравчука до Америки чули ми, що він буде старатися, дістати підтримку від Америки у заходах, щоб Росія не втручалася у внутрішні справи України та різними штучками не шкодила будівництву української державности. Заява державного секретаря Бейкера про гарантію нешарушности кордонів України за Гельсінкським договором — це відро холодної води на деякі гарячі голови у Москві.

ліхоліття, руйнуються після виникнення вільної демократичної української держави. Як запобігти цьому вандалізові кінця ХХ століття?

В першу чергу потрібно залучити пам'ятки церковної архітектури у "червону книгу", тобто взяти їх під охорону держави.

Вряд випадків не можна буде обійтися без перевезення церкви на нове місце. На це потрібні гроші, а де їх взяти, коли державна каса України покищо порожня? Тут руку допомогти могли б подати заможні спонзори, зокрема з-за кордону.

В 20—30 роках, коли Закарпатська Україна входила до складу Чехо-Словацької держави, кілька дерев'яних церков було перевезено в Чехію та на Моравію. Одна з них (із села Медведівці) знаходиться в центрі Праги. Інші у Новій Празі, Купчичах, Котичах, Бардівських Купелях та в ряді інших місцевостей. Отже, чехи змінили шанувати скарби закарпататоукраїнського мистецтва. Невже ж ми є гірші від них?

Випливає ще одна думка: англійці спровадили у свою нову батьківщину — ЗСА та Канаду — кам'яні мости, француззи — замок, жиди — синагоги. Чому б українцям не спровадити у новий світ дерев'яну церкву і не поставити її в якомусь атрактивному місці як пам'ятку архітектури?

Микола Мушинка

ДЕРЕВ'ЯНІ ЦЕРКВИ ЗАКАРПАТТЯ ПІД ЗАГРОЗОЮ

Із усіх земель Карпатського регіону дерев'яна церковна архітектура, мабуть, найкраще збереглася на Закарпатській Україні. Вже у міжвоєнному періоді було видано кілька позажних публікацій, які спонуляли зусилля сакаральних мистецтв цього краю далеко за його межми.

Після Другої світової війни, коли Закарпатську Україну було приєднано до советської України, дерев'яні церкви тут збереглися порівняно добре. Чому? Тому що советська влада, ідеологія якої будувалася на атеїзмі, суворо заборонила будувати нові храми. За 45 років советської влади на Закарпатській Україні не було побудовано жодної церкви, дзвіниці та каплиці. В зв'язку з тим, селяни, якщо хотіли відправити церковні відправи (а вони хотіли) змушені були дбати про свої старовинні церкви, ремонтувати їх, охороняти перед пошкодженням тощо.

Та советська влада на Закарпатті пропала, а з нею і горезвісна марксистсько-ленінська атеїстична ідеологія. Україна стала незалежною державою. Здавалось би, що тепер ці 100—200-річні церкви стануть предметом всенародної пошани. Та в дійсності сталося щось протилежне. Повна свобода віровизнання причинилася до того, що у багатьох селах люди почали будувати нові простори

церкви з каміння і цегли. Цьому не має нічого дивного. Якщо люди живуть у модерних хатах, а не в хатах під солом'яними стріхами, вони і молитися хочуть у модерних церквах, з огріванням, сучасним внутрішнім устаткуванням тощо.

Та нові церкви майже завжди виявляються на цьому місці, де стояли старі. Старі дерев'яні церкви починають бути перешкодою для побудови нових. Їх руйнують, щоб звільнити місце для побудови нових. Сільська громада, якій церква належить, не завжди вміє оцінити історичну чи культурну вартість пам'яркового об'єкту. Отаким чином, справних шедеврів архітектурного мистецтва руйнуються буквально на наших очах.

Наведу кілька конкретних фактів:

Влітку 1990 року згоріла сторічна дерев'яна церква св. Іллі в селі Лубня, Великоберезнянського району. Підпалача вивити не вдалося. На її місці виростає нова. В 1991 році селяни села Вількуватий Рахівського району розібрали і спалили дерев'яну церкву Вознесення, збудовану 1938 року. Спочатку навколо неї побудовано стіни нової церквяної церкви, а коли побу-

з альбомів „Стежок Культури” — проф. літератури — Ірка Макарик, реж. театру — Вірляна Ткач, малярка — Ліда Боднар-Богутрак, Вітуся Варварів, Наталка Гузар, Мизики — Лариса Крупа, Юліяна Осінчук, згадавши тільки кілька з них. А багато інших бачимо як не в мистецтві, то успішними професіоналістками, але всі вони свідомі члени нашої спільноти.

Від часу перших „Стежок Культури”, в 1964 році їх відбуло ще багато: на Вовчій Тропі, в Канаді, в Римі, в Греції і Єгипті. Всі вони були різні й творчі, поповнюючи число молодих адептов мистецтва — свідомих українських жінок.

Усі ці „Стежки Культури” відбувалися поза межами України, однак в організаторі Перших Стеж — завжди жевріла задумана мрія розкрити нашій молоді широкі ворота нашої культури таки на нашій батьківщині. Мрія сповнилася. Вперше, вліті 1991 року наша молодь, поєднана з молоддю України, ввійшла в Золоті Ворота, щоб спільно пізнавати і дивуватися чаріві рідної землі і її історично культурним надбанням. Сотня пластунок і пластунів (крім СК в Канаді — це був другий колективний табір, бо, мовляв, наші хлопцям теж потрібно набиратися „культури”) спілкувалися протягом трьох тижнів, про що так захоплено розповідає учасниця „Стежок Культури”, охрещена „крок через океан”, Дарка Юрчук: „Для мене ця прогулька була здійсненням жеттєвої казки — України. Змалку я вчилася про Україну, знаю її мову, читаю і вивчаю про неї. Але щойно приїхавши в Україну і побачивши її на власні очі, я раптом зрозуміла все, що ціле життя мої батьки вчили мене, і я це вперше справді оцінила.

...Летіли ми дуже несподіючі і схвильовані. А в Києві на нас вже дві години ждали пластуни України. Після сердечного привітання квітами і вибору собі „парні” (пластуни з України вибирали собі пару з гостей) почалося

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про один день погоні за Президентом

Год. 9-та ранку, понеділок 11-го травня. Чекаємо в Українському Інституті Америки на прихід делегації президента Л. Кравчука. Проводить її амбасадор Д-р О. Білорус. Потиск рук, усі засідають біля столів і розпочинається обговорення економічних проблем. В часі оживленої дискусії — заміншан би повну міжнародну ізоляцію Росії — замість необхідної фінансової допомоги від Заходу — прийшли би санкції. Український народ і його оборонні спроможності теж уже не ті, що були у 1918 році. Неписаний закон, що вказівки на історичному годиннику не можна пересувати назад — це не пусте слово.

Ще перед приїздом Леоніда Кравчука до Америки чули ми, що він буде старатися, дістати підтримку від Америки у заходах, щоб Росія не втручалася у внутрішні справи України та різними штучками не шкодила будівництву української державности. Заява державного секретаря Бейкера про гарантію нешарушности кордонів України за Гельсінкським договором — це відро холодної води на деякі гарячі голови у Москві.

ліхоліття, руйнуються після виникнення вільної демократичної української держави. Як запобігти цьому вандалізові кінця ХХ століття?

В першу чергу потрібно залучити пам'ятки церковної архітектури у "червону книгу", тобто взяти їх під охорону держави.

Вряд випадків не можна буде обійтися без перевезення церкви на нове місце. На це потрібні гроші, а де їх взяти, коли державна каса України покищо порожня? Тут руку допомогти могли б подати заможні спонзори, зокрема з-за кордону.

В 20—30 роках, коли Закарпатська Україна входила до складу Чехо-Словацької держави, кілька дерев'яних церков було перевезено в Чехію та на Моравію. Одна з них (із села Медведівці) знаходиться в центрі Праги. Інші у Новій Празі, Купчичах, Котичах, Бардівських Купелях та в ряді інших місцевостей. Отже, чехи змінили шанувати скарби закарпататоукраїнського мистецтва. Невже ж ми є гірші від них?

Випливає ще одна думка: англійці спровадили у свою нову батьківщину — ЗСА та Канаду — кам'яні мости, француззи — замок, жиди — синагоги. Чому б українцям не спровадити у новий світ дерев'яну церкву і не поставити її в якомусь атрактивному місці як пам'ятку архітектури?

спілкування і чотири емоційні дні в Києві. ...Байкове кладовище — ми пізнавали могили й пам'ятники відомих нам письменників і поетів — Лесі Українки, Володимира Сосюри, Павла Тичини і інших, про яких ми вчилися на курсах українознавства.

...А тоді Видубицький монастир, пам'ятник Володимирів Великому над Дніпром, будинок Верховної Ради України... Печерська Лавра. Як зворушливо було оглядати ці славні місця, які ми знали зі знімок і лекцій історії чи культури.

...Відтак захоплення Золотими Воротами, собором св. Софії і Андріївським собором. Довкруги тільки „докали” наші апарати.

Цікавим було те, що багато з пластунів з України в Києві були теж вперше. Ми порівнювали наші враження з їхніми і в цей спосіб ближче запізнавалися та з'єднувалися з нашими новими друзями”.

Які переживання і де були найбільш хвилюючі? „Це відвідини Канева на могилу Шевченка. Це перший раз пластуни організованою групою відвідали тарасову могилу. Вийшовши на гору ми покляли квіти і співали „Заповіт”. Скільки разів я чула чи співала „Заповіт”, в якому Шевченко просить поховати його так, щоб „було видно, було чути, як реве ревучий”, але наскільки зворушливіше було побачити, що це хоча одно його бажання сповнилося. Тому, що я знала головні події Поетового життя, було цікаво в музеї бачити картини і експонати пов'язані з його життям.

До найбільш зворушливих переживань належали теж дні в Карпатах та мандрівки в гори. Вдома та побороювання труднощів були варта зусиль. А купувати в Пруті! Хоч як вода була студена, це нікого не відстрашило, бо кожний хотів похвалитися, що плавав у Пруті. А як цікаво було

(Закінчення на стор. 3)

Батькам під розвагу...

(Закінчення зі стор. 2)

відвідали пластову оселю „Сокол”, де багато років тому пластавали наші бабусі й дідуся!

Чи мали змогу зустрічатися з місцевим населенням Києва чи інших міст?

„О так! Хоч як цікаві та інформативні були екскурсії по місту, рівно ж цікаво було самому ходити і пізнавати столицю та ритм її життя. Ми збиралися гуртами і йшли в місто. Не раз ми приставали до людей і навіязували розмову. Часом проходили приставали до нас і розпитували про Америку, про Пласт, про нас. А вже пізно вечером ми сходилися в готелю по кімнатах і ділилися враженнями. Найбільше скористали ті „американці”, що „скупалися” з „українцями”. Ми дискутували і ставали собі щораз ближчими.

Три тижні і кожний день вщерть заповнений змістом і враженнями.

...Ще дорога до Яремча через Житомир, Вінницю, Хмельницьке, Чернівці, Коломию. Побували теж в Нагуєвичах, в хатині, де народився Іван Франко. А в Станіславові я з приятельською Ромою мали цікаву пригоду. Ми попали в книгарню, де найбільше було цікавих книжок. Ми пізнавали прізвища поетів і прозаїків, яких вивчали в школі українознавства. Немов віднайшли скарб, ми набирали щораз більше книжок. Я дуже хотіла купити Симоненка. На жаль, всюди мені казали, що тираж випроданий. Але в цій крамниці, за вітриною, я побачила збірку його поезій і попросила продавчицю, що хочу її купити. Та відповіла, що збірка ця не на продаж. Я попросила, чи може хоча поглянути Карткюючи, ми з Ромою пізнавали вірші, які так недавно аналізували до матурального іспиту. Побачивши наскільки я цю книжку хотіла б мати, і відчувши, що мене дійсно цікавить українська література, продавчиця не прийняла назад книжки, кажучи: „Візьми. Це від мене дарунок для тебе”. Я вийшла з крамниці дуже підбадьорена, що люди в Україні цінять нас, з-за кордону, які цікавляться Україною. І я врешті маю своє власне видання віршів Симоненка!

...Приїзд до Львова нагадував нам про наближення кінця нашої прогульки. Ми оглядали стару частину міста, Оперний Театр, Музей Народного Мистецтва, Шевченківський Гай і Личаківський цвинтар, де пам'ятник Іванові Франкові з темою „Каменярів”. Були теж на могилі Івасюка, докружи якої росте червона рула. Було тільки жалко, що відіхали перед 24-им серпня, коли Україна проголошувала свою незалежність.

...Прощання на летищі. Важко було дивитися друзям в очі і казати „до скорого побачення”, бо не знати, коли це побачення буде, а ми стали один одному такі близькі! ...Я сіла на літак захоплена, повна вражень. Я шпашла, що поїхала в Україну маючи 18 років, не скоріше, бо могла вповні оцінити все, що бачила й пережила. Я летіла додому з наміром якнайкраще обняти маму й тата і подякувати їм, що виховали мене в українському дусі і вилекали в мені любов до України. Якби не це, ця прогулька не різнилася б від прогульки в будь-яку іншу країну. Але на Україні я не була туристкою. Я була в себе вдома!”

Ось на таких стежках розквітає молода українська душа, душа молодої дівчини, яка в майбутньому, будучи матір'ю, передаватиме українську духовність новому поколінню.

Про Україну...

(Закінчення зі стор. 1)

Здається, ненадрукована, „Публіцистична балада” — згусток патріотичного болю й жалю, лютих ненависті, співчуття і любові. За щирістю й проникливістю вона незрівняно переважає ті декілька його „обов'язкових” віршів проти „українського буржуазного націоналізму”, і все ж навіть вони, якщо глибше вникнути, були написані не стільки на догоду режимові, скільки в боротьбі з самим собою: життя упритул наближало поета до ідеї боротьби за визволення свого народу, але що його історичні знання з відомих причин були занадто обмеженими, то він дозволив собі відсахнутися від цієї ідеї — щоб через недовгий час уже без вагань, жертвовно прийняти її.

Проголошена Горбачовим „перебудова” в Україні почалася не з Горбачова і не з Щербинського, а з українських письменників. Про це всі знають, але мало хто знає, чому. Мало хто з нас замислюється над тим, що в цьому факті сховано головну різницю між російською і українською ментальністами: росіяни ідуть за „сильною рукою”, навіть якщо згодом виявляється, що це рука тирана, українці ж ідуть за духовними провідниками. В Україні завжди література, мистецтво, освіта мали більший вплив, ніж офіційна московська пропаганда, і через усю українську історію Бог особливо прихильно тримав руку над нашими національними поетами — були і є вони воїни іскрами Божими, що не гаснуть навіть серед найтемнішої ночі. Є закономірним, що саме поети стали промотором Народного Руху України, і що очолював його саме він, Іван Драч, ім'я якого для всіх українців звучало об'єднуюче, солідаризуюче: згадаймо хоч би те, що депутатом до Верховної Ради його обрали національно свідомо, радикально Львівщина.

Сьогодні, після III Всеукраїнських зборів Руху, І. Драч є одним з трьох співголів Великої Ради, головною міжнародною Товариства „Україна”, керівником кийського Відділу Спільних Письменників України. Які мотиви його візиту?

В ОСТАННІ ДНІ У ПРЕСІ прибалтійських республік з'явилися повідомлення, що Російська федерація порушує умови санкцій, запроваджених Радою Безпеки ООН щодо Лівії. Хоч міністерство закордонних справ Росії заперечило ці припущення, перевірка на території воєнних баз Співдружності Незалежних Держав у Латвії, Литві і Естонії виявила військову техніку, що належить Лівії.

В СЕРЕДУ, 13-ГО ТРАВНЯ, Ганс-Дітріх Геншер востаннє взяв участь в засіданні кабінету міністрів Німеччини і попросився за кандидатом Гельмутом Коелем. На пості міністра закордонних справ Геншер пробув 18 років. У своїй промові він відзначив, що головним завданням теперішнього керівництва країни має стати створення внутрішньо єдиної Німеччини. Оголошено, що Геншер збереже за собою місце в Бундестазі. Офіційне передання повноважень міністра закордонних справ Клявсові Нікелеві відбудеться 21-го травня.

НА ЗАСІДАННІ ПЕРЕХІДНОЇ ради муджагедів у Кабулі прийнято рішення про конфіскацію майна, що належить забороненій 6-го травня ц. р. партії Вітчизни, яку очолював скінений президент Афганістану Наджібулла. Перехідна рада наказала також вилучити з афганських бібліотек так звану „антирелігійну” літературу і всі книжки, що містять будь-які згадки про комунізм.

Про один...

(Закінчення зі стор. 2)

уніформі, але побіч бачимо усіх знайомих із почоту Президента і нашого приятеля — Василя. Передасмо банани, для тих дітей, що їх ніколи не бачать, але досередини, де відбувається розмова, Л. Кравчука з Р. Ніксоном нас не впускають. Ті, хто супроводить Президента, потиває з наперевих кубків каву та на обличчях усіх — видима втома. Ще одна зустріч з представниками жидівської громади і треба поспішати на летище. У вівторок чекають їх нові завдання у Києві.

Год. 4:30. Стоїмо за розом 67-ої вулиці, побіч поліційних авт і це раз з напруженням слідкуємо за поспішним переїздом світло-поліційної сторожі, а відтак чорна лімузина із синьо-жовтими прапорами. Підносимо руку на прощання. Л. Кравчук напевно її не завважує. Та це нічого, бо ми це й процаємо дорогий нам прапор, що втерше офіційно промірів зовдовж і впоперек вулиці Нью Йорку...

верхове суспільне життя, з „Другого” — не всі колишні комуністи були ворогами України, свого народу”.

Яку перспективу має Рух у зв'язку з виникненням двох течій у ньому — підтримки Президента і опозиції до нього?

„Це слід розуміти не як розкол, не як слабкість Руху, а як його здатність тримати в полі зору обидва боки суперечливої української дійсності. Глибша правда не розділює Гориня з Чорноволом, а об'єднує їх. Підтримка державотворчих президентських зусиль є доконченою, та не менш виправданого є сління Чорновола, тобто радикальна лінія в Русі, неадаремно її схвалила більшість на III Всеукраїнських зборах. Не можна зупинятися очі на те, що в товщі суспільства практично мало що змінилося. На місця сидять ті ж партюкрати. Ті самі чиновники, які вчора побивали рухівців, сьогодні від імені незалежної України продовжують робити свою справу. Тому Рух мусять поєднати протилежні береги сучасного процесу: зберегти єдність задля збереження української держави і водночасне відштовхнути людей, які хочуть глибоких, серйозних змін”.

З огляду на потребу в цих змінах, що він думає про нову урядову структуру — представників Президента на місцях? Чого вона більше має — позитивні чи негативні?

„Як у всьому, є і те, й інше. Не можна не помітити надмірної вертикальності цієї структури, і це багато в Україні сприймають болісно. До того ж, більшість представників Президента призначено з середовища, котре для Кравчука є найближче — з партюкратичного. Однак і Кравчука треба зрозуміти: він хоче спертися на людей, яких добре знає. В цілому, на мою думку, ця структура має працювати на лад і порядок, і звичайно — на розвиток демократичних сил, оскільки Кравчукові призначення викликають гостру критику і розходження поглядів навіть у демократичних колах. Знову знову прошу вас мати на увазі, що йдеться про реальну Україну, тобто понівечену Московською колоніальною країною, яка спочатку мусять врятувати власне існування, а вже потім піднятися на вищі щаблі цивілізації”.

Чи не втрачено багато дорогоцінного часу через страх перед радикальними економічними реформами?

„Так. Тепер Кравчук, на решті, зважився на них, проте буде багато залежати й від зовнішніх чинників, зокрема від політики Росії, а з того боку добра чекати дуже тяжко. Ми поставлені в такі умови, що левина частка західньої допомоги піде в Росію, хоч там економічна ситуація набагато легша. Для прикладу, шахтарі Кузнецького басейну дістають втричі більшу платню, ніж шахтарі українського Донбасу, тим часом видобування вугілля в Донбасі у шість разів є тяжче, ніж у Кузбасі. І якщо Донбас не страйкує, то це тому, що той же Кравчук живає надусялля, щоб запобігти соціальному вибухові”.

Чи продовжує Росія інформаційну війну проти України?

„Ця війна хоч і є постійна, та все ж не найстрашніша, бо нерідко російські шовіністи досягають протилежної мети, своїми брутальними антиукраїнськими діями сприяючи піднесенню українського патріотизму. Але є речі більш небезпечні. Наприклад, почалася віднова так званого Донського козацтва. Відомо, що ці донські козаки вже воюють в Придністров'ї і я абсолютно певен, що їхні дії координує російська служба безпеки і такі російські інтелектуали-імперіялісти, як Яковлев, Старовойтова та інші. В результаті козацькі формування вже створюються в Україні — в Одесі, Дніпропетровському. Чи можемо ми сидіти,

„Нью Йорк Таймс” пише про українське вінчання

Т. Маркусь-Івашук

Джерзі Сіті, Н. Дж. — В щоденнику „Нью Йорк Таймс” з неділі, 3-го травня, подано в окремій товариській частині обширну вістку про вінчання двох українців, що відбулося в суботу, 2-го травня, в українській католицькій церкві біля Союзівки. Отець Гліб Лончина повинчав там адвоката Таїсу Маркусь із д-ром Левом Богданом Івашковим.

У повідомленні подано, що Т. Маркусь є в спілці з адвокатською фірмою в Нью Йорку Сімсон, Течер і Бартлетт, та дочкою професора політичних наук в Лойоля університеті в Чикаго, Василя Маркусь, де її мати Дарія є викладачем.

Д-р Л. Івашків обійме в наступному місяці пост асистента професора медицини в університеті Корнелл в Нью Йорку. Він закінчив медичну школу універ-

ситету Колумбія, а докторат здобув в Гарвардському університеті в Бостоні. Батько д-р Л. Івашкова, інж. Євген Івашків, провадив досліди з хемії у фірмі Брістол Сківбі в Нью Бранзвіку, Н. Дж.

Парламент...

(Закінчення зі стор. 1)

ної ради Криму Миколи Багрова передали питання до узгоджувальних комісій підтримки в депутатів не знайшла. Винесений групі депутатів ВР України проєкт постанови, що передбачав до нових виборів у Криму надати Меджилісові Кримсько-татарського народу виключне право репрезентації інтересів кримських татар, передано до комісії Верховної Ради України та Криму, котрі мають вивести своє рішення до 20-го травня.

Перед цим на засіданні сесії Верховної Ради Криму виступив Президент України Леонід Кравчук. Він заявив, що вважає „акт про державну самостійність Республіки Крим” неконституційним, а проведення референдуму в Криму таким, що неминує веде до кровопролиття, і завадав покласти кінець „іграм на політичній карті Криму”. Президент Кравчук окреслив три можливі варіанти вирішення кримського питання:

* Верховна рада Криму сама змінює свої рішення, приводячи їх у відповідність до конституції України і Криму;

* Верховна Рада України скасовує рішення Верховної Ради Криму та передає пи-

тання до комісії. „Старі бюрократи знають, — зазначив Леонід Кравчук, — коли хочеш чогось не робити, віддай це питання у комісію”.

* Президент Кравчук запропонував зупинити дію постанови про референдум і акту про державну самостійність Криму, звернутися до ВР Криму з вимогою змінити точку зору, а тим часом прискорити переселення до Криму кримських татар.

МЕДИЧНИЙ КІОСК НА ФЕСТИВАЛЮ

Нью Йорк. — Нью Йоркський Відділ Українського Лікарського Товариства Північної Америки влаштує медично-інформаційний кіоск у підтримці Українського Фестивалю церкви в с. Юра. Кіоск діятиме в рамках Фестивалю між Сьомого вулицею та Тарас Шевченко глеїс тільки у суботу, 16-го травня, від год. 2—7-ої зчора. Будуть запропоновані такі послуги: вимір тиску крові, роздчення кримського питання: * Верховна рада Криму сама змінює свої рішення, приводячи їх у відповідність до конституції України і Криму;

В РЕЗУЛЬТАТІ ОПИТВІ, які провели в стейті Каліфорнія деякі дослідні інститути у справі президентських виборів, виявилось, що найбільш популярним кандидатом на президента в цьому стейті є Рес Перо, тексаський більйонер, який, як кажуть його прихильники, кандидатиме на цей найвищий пост в країні без підтримки будь-якої політичної партії. Із 1,100 запитаних виборців 37 відсотків віддали перевагу Перо, 31 Джорджеві Бушеві, 25 Біллові Клінтонові і 7 відсотків ще нерішилися. Триває тепер процес збирання підписів під петицією, щоб Перо був включений у виборчі бюлетені в усіх стейтах ЗСА.

З великим болем ділимось сумною вісткою, що в середу, 13-го травня 1992 р., несподівано відійшла від нас наша найдорожча МАМА, СЕСТРА І ТЕТА

бл. п.

СТЕФА МАСНА-ЯГОБОВСЬКА

Відвідини в неділю, від 5-ої до 9-ої веч. в похоронному заведенні П. Яреми в Нью Йорку.

ПАНАХИДА — понеділок, 18-го травня, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Петра Яреми при 129 Схід 7-ма вул. в Нью Йорку.

ПОХОРОН у вівторок, 19-го травня о год. 9:30 рано в церкві в с. Юра, а опісля на українській православній цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені у глибокому смутку: донька — ТАНА Сестри — ДАРІЯ ГЕНЗА з доньками ДАРКОЮ І ОЛЕО та ГЕРІ ІРЕНА ЛІШАМ з донькою ХРИСТЕК І РОМАНОМ та синами ЕРІК І ПАВЛО брати — СЛАВКО з дружиною НАТАЛКОЮ І синами ВЛОДЗЬОМ І дружиною РОБЕРТОЮ І доньками СТЕФКОЮ І ГАЛЕО ПАВЛО з дружиною НАТАЛКОЮ І синами ВІКТОРОМ І ЮРЧИКОМ братани — МИХАЙЛО І ІРЕНКО І ДАНИЛОМ та ближча і дальша родина

Наукове Товариство ім. Шевченка в Нью Йорку
запрошує членів й українське громадянство на **ДОПОВІДЬ УКРАЇНСЬКЕ МИСТЕЦТВО ВІД ЧАСУ РЕНЕСАНСУ ПО СЬОГОДНІ** яку виголосить **д-р Володимир Овсійчук** професор Львівського Інституту Прикладного і Декоративного мистецтва, видатний мистецтвознавець і заслужений діяч мистецтвознавства України що відбудеться у суботу, 23-го травня 1992 р., о год. 5-й веч. в домі НТШ в Нью Йорку при 63 Четверта авеню між 9 і 10 вул.

У КРАЇНА
Третій Шлях до Незалежності
Новий документальний фільм про визвольні змагання українського народу та недавнє здобуття української самостійної соборної держави (на Англійській мові)
Автор і Продюсер Леба Дмитрик
РОЗКЛАД ВИСВІТЛЕНЬ
Торонто
20-го травня 7:30 веч. в Інституті св. Володимира (416) 966-1819
21-го травня 6:30 веч. Спілька Укр. Профес./Під. Baby Point Lounge 343 Jane Street (416) 622-9522 Інші висвітлення плануються

Балфайорд 27-го травня 7:30 веч. С.У.А. 97 / в залі св. Івана Хрест (716) 874-6380	Вашингтон 5-го червня 7:30 веч. Ваш Група / в залі св. Андрія (703) 573-6118
Рочестер 28-го травня 7:30 веч. С.У.А. * 120 / в залі св. Йосафата (716) 342-7571	Балтимор 6-го червня 7:00 веч. Ф.Д.У. / в залі св. Михаїла (301) 828-6922
Огайо 29-го травня 8:00 веч. Амер. за Демократію в Україні (518) 456-2119	Філадельфія 14-го червня 3:00 п. в Укр. Культурному Центрі (215) 663-1166
Нью Гейвен 30-го травня 6:00 веч. Ф.Д.У. (Р.У.Х.) / в залі св. Михаїла (203) 397-2087	Сантафіка 16-го червня (505) 828-6922
Гартфорд 31-го травня 2:00 п. С.У.А. * 106 / в Укр. Нар. Домі (203) 659-1935	Українська в Фестивалю у Гампден Ндж 20-го червня
	Сантафіка Вікенд 4-го липня

Організуються в Бостоні (Гарвард), Клівланді і інших місцевостях. За дальшими інформаціями і замовленням відео-півки: (310) 289-4166.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc. P.O. Box 1028 New York, N. Y. 10276

О-КА

ЛІДЕР ЛЕЙБОРИСТСЬКОЇ партії Ізраїля Іцак Рабін виступив з критикою політики будівництва нових поселень на окупованих територіях. Він сказав, що це питання буде центральним в теперішній передвиборчій кампанії, яка завершиться 23-го червня виборами до Кнессету. Рабін зазначив, що коли до влади прийде його партія, справу щодо автономії для палестинців буде вирішено позитивно і то в короткому часі. Останні опитування громадської думки свідчать, що Лейбористська партія може дістати 46 місць у Кнессеті, а для здобуття більшості в парламенті потрібно 61 із 120 місць.

В ІНТЕРВ'Ю для телевізійної корпорації Фудзі прем'єр-міністр Японії Кііті Міядзава заявив, що „прийшов час для врегулювання проблем північних територій” в російсько-японських стосунках. Він сказав, що Японія докладе всіх зусиль, щоб домогтися повернення їй островів Габман, Шікатана, Кунашира та Ітурупа. „Заради цього, — підкреслив прем'єр, — я готовий віддати своє життя. Якщо ми тепер не розв'яжемо цієї проблеми, то вже не розв'яжемо її ніколи”.

У ВІВТОРОК, 12-ГО ТРАВНЯ, відновилися переговори між представниками польського уряду і західними приватними комерційними банками, що входять до так званого Лондонського банківського клубу. Польща заборгувала цим банкам 11,7 біл. дол. В червні минулого року, коли з'ясувалося, що Польща неспроможна повернути навіть процентову заборгованість приватним банкам, переговори було перервано. Незабаром після того західні країни подарували Польщі половину з 33-мільярдного боргу. Тепер Польща чекає подібного співчуття і від приватних фінансових організацій.

Так склалося, що у п'ятдесяті роках у Філадельфії, осідку ЗУАДК, опинилася серед нових іммігрантів значна група мистців-українців. Між ними був і проф. Петро Мегик — мистець, людина з талантом організатора, який проявив свої здібності вже у передвоєнні роки у Варшаві, де створив мистецьке об'єднання „Спокій”, яке відіграло значну роль у українському житті міжвоєнної Польщі. Осівши на новому місці та ознайомившись з обставинами, Мегик найперше організував Відділ Об'єднання Мистців Українців Америки, влаштувавши першу виставку мистців українців у Філадельфії.

Потім П. Мегик запропонував ідею для створення Української Мистецької Студії у Філадельфії, яка з часом стала своєрідним мистецьким осередком не тільки для учнів студії, але й дала нагоду для виступу відомих мистців. В тому осередку з ініціативи Мегика постає думка видавати мистецький журнал „Нотатки з Мистецтва”. Перше число його появилось в 1963 році, останнє в 1990, коли через видавничі труднощі це видання припинило своє існування. Навколо цього видання об'єдналися сили, а видавці набрали досвіду. Тоді Петро Мегик задумав видати своєрідну енциклопедію — „Книгу Творчості Українських Мистців поза Батьківщиною”, що вийшла в світ у 1981 році. Ця книга утвердила українську творчість тих мистців, що жили й творили поза межами України і яких приписували до мистецтва країн, де вони проживали, а на Україні їх не згадували і до них не признавалися. Крім тих видавничих справ, Мегик ніколи не залишав мистецтва. Не тільки вчив у Мистецькій Студії, яку заснував, але ще знаходив час на власну мистецьку твор-

П.Мегик — унікальна людина

чість. Мегик не був рядовим мистцем. Він належав до піонерів нашого століття в одному ряді з Георгієм Нарбутом, Василем Кричевським, Михайлом Бойчуком, що виявили нам українське „я”. Організація виставок, на котрих молоді мистці могли показати себе, висування молодих талантів була характерною рисою Мегика як педагога. Ця багатогранна діяльність для добра української культури не лишала багато часу для ознайомлення українського суспільства з його власною творчістю. Але прийшов час і на це. Мистцеві вже понад 90 років. Вік і стан здоров'я підказують, що час зроби підсумки життя й творчості. Час прийшов на видання монографії Петра Ме-

Монтреальська...

(Закінчення зі стор. 1)

Союзом 1991 року, вона вручила йому Похвальну грамоту, якою нагородив його, на пропозицію Головного Уряду УНСоюзу, Крайовий братський конгрес Америки. Т. Мороз повідомила присутніх, що дала помістити в книжці „Українці в Квебеку”, яку видає Конгрес Українців Канади з нагоди сторіччя поселення українців у Канаді, коротку історію Монтреальської Округи. Одночасно вона звернулася до Відділів з проханням подбати про їх коротку історію й фото Управи для пропам'ятної книги, яку УНС плянує видати для відзначення свого сторіччя.

Загальні збори переобрали, з однією малою зміною, дотеперішній провід Округи в такому складі: голова — Текля Мороз, заступник голови — Євген Дячущин, секретарка — Віра Баніт, касир — Богдана Дубас, організаційний референт і делегат до КУК — Олександр Дольницька, другий делегат до КУК — Микола Перейма, референт преси — Адольф Гладілович, вільні члени Управи — Олександр Кішак і Олена Мандрик; Контрольна комісія: Микола Андрухів, Осип Винницький і Адольф Гладілович.

Під час обговорювання плану праці на поточний рік О. Дольницька дала такі практичні поради: щоб придбати нових членів, тре-

ба людям докладно висвітлювати можливість й користь із забезпечення в УНСоюзі; пропонувати їм перш за все термінові поліси, які дуже дешеві й безконкурентні; із забезпеченням особам, які, потребуючи грошей, хочуть ліквідувати свою полісу, порадити, щоб вони замість того позичили собі їх в УНСоюзі на низьких відсотках. Вона оповіла про один недавній нещасний випадок, що доказує користь із забезпечення в УНСоюзі: член її відділу, молодий новоприбулий українець із Лемківщини, який був тільки три роки забезпечений в УНСоюзі втратився в мінеральних водах на Флориді. УНСоюз скоро виплатив його нещасній матері повну суму обох його поліс, а неукраїнська установа, в якій він також був забезпечений, знайшла якусь причину, щоб його матері нічого не заплатити. Радика також О. Дольницька заохочувати сеньйорів поїхати на їхній з'їзд на Союзівці в червні цього року.

В своєму заключному слові Т. Мороз підкреслила, що найважливішим обов'язком відділів Округи є виконати визначену їй квоту — 50 нових членів. Вона висловила надію, що цього року ця квота буде виконана на 100 відсотків. Закриваючи збори, запросила всіх на закуску, що її вона приготувала з нагоди цієї події.

ФОНД І АДРЕСА

У „Свободі” ч. 92 з п'ятниці, 15-го травня, на третій сторінці вміщено заклик о. Івана Говгера допомогти хворій дівчинці Оксані Дзівідзінській. У поданій адресі куди вислати пожертви зайшла помилка, отже треба писати: SS. Peter and Paul Ukrainian Catholic Church, Rev. Roman Mirchuk, Pastor, „Oksanka Fund”, 30 Bentley Ave., Jersey City, N. J. 07304.

ТАКА Компанія
26 First Avenue
Tel. (212) 473-3550
New York, N.Y. 10009

ВСІ НАЙНОВІШІ КНИЖКОВІ ВИДАННЯ одержите в АРЦІ.

ПРАЦЯ

Пошукуємо ЖІНКУ
до легкої домашньої праці та до опіки немовлятка. Прошу тел. на число:
(203) 567-0490
між 6-8-ою веч.

FOR SALE

For Sale.
HOUSE & INCOME
3 bdrm home w/8 unit Motel & Rental Cottage on major hwy, just 20 min. from NYS Thruway, Exit 19. Near fishing, skiing & more.
\$185,000. Owner (914) 657-2002

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ
ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ
ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ
ЗАСТРИКИ COLLAGEN
ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК
JIM BARAL, M.D.
ЛІЦЕНЗІЙНИЙ ДЕРМАТОЛОГ
Центр американської дерматології
(212) 247-1700
210 Central Park South
New York, N.Y.
(bet. W 74th & 75th Ave.)
Medicare приймається. Пацієнтів приймається тільки за домовленістю.
Можете знайти нас скоро в NYNEX Yellow Pages.

FUNERAL DIRECTORS

ПЕТРО ЯРЕМА
УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Займається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
ЛУІС НАЙГРО — директор Родина ДМИТРИК
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y. 10009
(212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ШІРА і ЧЕСНА. Our Services Are Available Anywhere in New Jersey. Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Бруку і перенесенням тілних Останків з різних країн світу.
UNION FUNERAL HOME
1600 Stuyvesant Avenue
(corner Stanley Terr.)
UNION, N.J. 07083
(908) 964-4222
(201) 375-5555

ПАМ'ЯТНИКИ
з різних гранітів, ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Бруку, св. Духа в Гемптонбургу, та інших.
ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА
Cypress Hills Monuments
Власник — українець **ВОЛОДИМИР БІЛЯНСЬКИЙ**
ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА
K. M. КАРДОВИЧ
800 Jamaica Avenue
Brooklyn, N.Y. 11208
Tel. (718) 277-2332
Відкрито кожного дня, в суботу включно, від 9 до 5 по пол., в неділю від 10 до 4 по пол. На бажання і для вигоди клієнтів радо заїдемо до Вашого дому з проєктами й порадами.

KOBASNIUK TRAVEL INC.

157 Second Avenue, New York, N.Y. 10003

(212) 254-8779
(800) 535-5587

Established 1920
Vera Kobasniuk-Shumeyko, President

1992 ESCORTED GROUP TOURS

PRICE EFFECTIVE FEBRUARY 29, 1992

PROMIN	Lufthansa	Budapest - transit	June 18	MARICHKA II	Lufthansa	Budapest - transit	Aug. 12
June 17 - July 1 (15 Days)		Uzhorod	18-19	Aug. 11 - Aug. 25 (15 Days)		Uzhorod	12-13
		Lviv - Bkfst basis	19-23			Lviv or Ivano Frankivsk or Kolomyja — Bkfst basis	13-19
		Kiev/Kaniv	23-27			Ternopil - Bkfst basis	19-23
Olesko Zamak Exc.		Yalta	27-30			Budapest	24-25
Lesia Ukrainka Museum		Kiev	June 30 - July 1				\$1900 Sgl: \$190
			\$2380 Sgl: \$200				
RUTA II	Lufthansa	Budapest - transit	July 1	KASHTAN	Lufthansa	Budapest - transit	Aug. 20
June 30 - July 13 (16 Days)		Uzhorod	1-2	Aug. 19 - Sept. 3 (16 Days)		Uzhorod	20-21
		Lviv - Bkfst basis	2-7			Ivano Frankivsk or Lviv - Bkfst basis	21-28
Pochayiv Exc.		Ternopil or Ivano Frankivsk - Bkfst basis	7-11	*Kosiv Exc.		Budapest	Aug. 28 - Sept. 1
		Kiev/Kaniv	11-15				2-3
			\$2160 Sgl: \$150				\$1999 Sgl: \$150
DROHOBYCHANKA	Lufthansa	Budapest - transit	July 16	ZHURAVEL II	Lufthansa	Budapest - transit	Sept. 4
July 15 - July 29 (14 Days)		Uzhorod	16-17	Sept. 3 - Sept. 16 (14 Days)		Uzhorod	4-5
		Drohobych	17-23			Lviv - Bkfst basis	5-12
Ivan Franko Highlights		Lviv - Bkfst basis	23-27			Kiev/Kaniv	12-16
		Budapest	27-29				\$2239 Sgl: \$150
			\$1750 Sgl: \$150				
ZIRKA	Finnair	Helsinki - transit	July 21	MINI-LVIV II	Lufthansa	Budapest - transit	Oct. 8
July 20 - Aug. 2 (14 Days)		St. Petersburg (Petrodvorets Exc.)	21-23	Oct. 7 - Oct. 20 (14 Days)		Uzhorod	8-9
Highlight — T. Shevchenko in St. Petersburg		Lviv - Bkfst basis	23-28			Lviv - Bkfst basis	9-19
		Kiev/Kaniv	28-31			Budapest	19-20
		Helsinki	July 31 - Aug. 2				\$1650 Sgl: \$150
			\$2500 Sgl: \$310				
HOPAK	Lufthansa	Kiev	Aug. 5-9	10 Days - Lviv			
Aug. 4 - Aug. 20 (17 Days)		Kharkiv	9-11				
		Poltava/ Reshetilivka	11-13				
		Lviv - Bkfst basis	13-17				
		(Excursion - Kolomyja-Kosiv)	17-18				
		Uzhorod	17-18				
		Budapest	18-20				
			\$2399 Sgl: \$200				
				OSIN	Lufthansa	Budapest - transit	Nov. 3
				Nov. 2 - Nov. 13 (13 Days)		Uzhorod	3-4
						Lviv - Bkfst basis	4-12
						Budapest	12-13
							\$1499 Sgl: \$125

Товариство Українських Інженерів Америки

Українська Академія Інженерних Наук України при співучасті Урядових та Індустріальних Представників Спілка Інженерів України

влаштовують

КОНФЕРЕНЦІЮ

„Економічно-Технічний Потенціал України”

що відбудеться в Києві в дні 7-го до 10-го ЛІПНЯ, у приміщенні Київського Політехнічного Інституту в Києві.

Поїздка підготовлена агенцією Ковбаснюк, включає:

- 3-го липня — виїзд з Нью Йорку до Брюсселю і Києва.
- 4-го до 11-го побут у Києві. Включає поїздку до Канева.
- 12-го липня — приїзд поїздом до Львова.
- 12-го до 20-го — побут у Львові.
- 20-го липня — виїзд до Брюсселю через Варшаву.
- Ніч 20-го на 21-го в Брюсселю.
- 21-го — виїзд до Нью Йорку.

Кішот 2,099 дол. від особи

Поодинокі кімнати — додатково 115.00 дол.

ITINERARIES AND PRICES SUBJECT TO CHANGE WITHOUT PRIOR NOTICE

To: KOBASNIUK TRAVEL INC.
157 Second Avenue
New York, N.Y. 10003

Enclosed is \$300 per person
LAND PORTION DEPOSIT for 1992 TOUR

Tour Name: Departing USA on

Name/s:

Address:

Street

City

State

Area Code () Tel. No.

UNITED TRANSPORT ASSOCIATES, LTD.

JFK INTERNATIONAL AIRPORT
167-43 Porter Road, Jamaica, New York, 11434
Tel. (718) 244-7253, tel. (718) 244-0036

Спитати ЛЕОНА або СЛАВУ

ПАЧКИ на УКРАЇНУ

ТА ІНШІ МІСТА КОЛИШНЬОГО СОВЕТСЬКОГО СОЮЗУ

2.75 дол. за один кг морем, 4.95 за кг літаком.

Доставка гарантована, швидко та безпечно до дому.

МОРСЬКА ДОСТАВА АВТ ДО УКРАЇНИ

999.00 дол. з Нью Йорку до Ст. Петербургу з доповненою ціною за доставку з Ст. Петербургу до Києва.

ГАРАНТУЄМО ВИРІШЕННЯ БАНКОВИХ ТА МІТНИХ ПРОБЛЕМ

ДОСТАВА ВАНТАЖІВ У КОНТЕЙНЕРАХ на УКРАЇНУ

2950 дол. за 20 футовий контейнер з Нью Йорку до Ст. Петербургу з доповненою ціною за доставку до Києва, а

ДОСТАВА з НЬЮ ЙОРКУ до КИЄВА

будь-який розмір — будь-який вантаж навалом або в контейнерах ТІЛЬКИ 95 ЦЕНТІВ за ОДИН ФУТ, якщо ви відправляєте понад 220 фунтів, також сама ціна доставки до Москви та Ст. Петербургу.

Call us (718) 244-7253, (718) 244-0036

WE ARE THE AMERICAN AND INTERNATIONAL CUSTOMS BROKERS AND FREIGHT FORWARDERS.